

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U001656

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 12-05-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ ЗВО "Університет Короля Данила" від 10.07.2025 № 21/АД

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Жирак Руслан Михайлович

2. Ruslan M. Zhyrak

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3051-5457

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 191

Назва наукової спеціальності: Архітектура та містобудування

Галузь / галузі знань: архітектура та будівництво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: ОП 49340 Архітектура та містобудування

Дата захисту: 23-06-2025

Спеціальність за освітою: Архітектура та містобудування

Місце роботи здобувача: Заклад вищої освіти "Університет короля Данила"

Код за ЄДРПОУ: 24684167

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 35, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 9089

Повне найменування юридичної особи: Заклад вищої освіти "Університет короля Данила"

Код за ЄДРПОУ: 24684167

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 35, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Заклад вищої освіти "Університет короля Данила"

Код за ЄДРПОУ: 24684167

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 35, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 67.07, 67.07.03

Тема дисертації:

1. Урбоекологічні особливості архітектурної організації та просторового розвитку населених пунктів рекреаційного профілю Івано-Франківської області.
2. Urban ecological features of the architectural organization and spatial development of recreational settlements in Ivano-Frankivsk region.

Реферат:

1. Дисертаційну роботу присвячено дослідженню взаємодії природних (екологічних) й архітектурно-містобудівних (урбаністичних) чинників у населених пунктах рекреаційного профілю, виявленню особливостей і закономірностей таких взаємодій та їх врахування в обґрунтуванні стратегічних пропозицій та проектних рішень щодо архітектурної організації та просторового розвитку населених пунктів рекреаційного профілю Івано-Франківської області. У вступі обґрунтовано актуальність теми дослідження, виявлено проблематику, сформульовано мету, об'єкт, предмет та завдання дослідження, визначено методи дослідження, відображено зв'язок роботи з науковими програмами кафедри архітектури та будівництва ЗВО «Університет Короля Данила», розкрито наукову новизну та практичне значення одержаних результатів, представлено апробацію результатів дослідження, особистий внесок здобувача у наукових працях, публікації, структуру та обсяг роботи. У першому розділі «Передумови дослідження та врахування

урбоекотичних вимог до просторової організації населених пунктів рекреаційного профілю Івано-Франківської області» здійснено комплексне опрацювання стану наукової проблематики, досліджено історичні передумови розвитку населених пунктів рекреаційного профілю, проаналізовано світовий та український досвід урахування урбоекотичних вимог в архітектурно-містобудівних і просторових рішеннях, обґрунтовано методологію аналізу життєстійкості населених пунктів із рекреаційною функцією в контексті їхньої архітектурної трансформації та просторового розвитку. Загалом дисертаційним дослідженням охоплено 10 населених пунктів рекреаційного профілю Івано-Франківської області: Богородчани, Верховину, Ворохту, Делятин, Долину, Космач, Микуличин, Надвірну, Рогатин, Яремче. Сформовано чіткий категоріальний апарат дослідження, що охоплює визначення та концептуалізацію термінів: урбоекотисистема, урбоекотичні взаємодії, урбоекотичний ризик, життєстійкість, інтегральний індекс життєстійкості, просторова модель життєстійкості, екологічна стійкість території, архітектурна організація населених пунктів, просторовий розвиток, рекреація, рекреаційний профіль населених пунктів, екосистемний підхід, сталий розвиток. Визначено міждисциплінарні витокі термінології – з урбаністики, ландшафтної екології, геоекології, просторової економіки, архітектурно-містобудівної теорії. Проаналізовано теоретичні підходи до розуміння життєстійкості населених пунктів, підкреслено, що відсутність термінологічної єдності в українському дискурсі вимагає формування авторських дефініцій з огляду на регіональну специфіку. Досліджено еволюцію просторової та функціональної структури населених пунктів рекреаційного профілю. Розкрито історичну роль природно-географічних умов, етнокультурного ландшафту та транскордонних зв'язків у формуванні унікального морфотипу поселень – видовжені лінійні поселення в долинах гірських річок: Микуличин, Ворохта; ядерно-лінійна планувальна структура передгірних поселень: Яремче, Богородчани, Делятин, Надвірна; радіально-концентрична з садибною забудовою: Рогатин, Долина; гніздова (кластерна): Верховина, Космач.

2. The dissertation is devoted to the study of the interaction of natural (environmental) and architectural and urban planning (urban) factors in recreational settlements, the identification of features and patterns of such interactions and their consideration in the substantiation of strategic proposals and design decisions on the architectural organization and spatial development of recreational settlements in Ivano-Frankivsk region. The introduction substantiates the relevance of the research topic, identifies the problems, formulates the purpose, object, subject and objectives of the study, defines the research methods, reflects the connection of the work with the scientific programs of the Department of Architecture and Construction of the King Danylo University, reveals the scientific novelty and practical significance of the results obtained, presents the testing of the research results, the personal contribution of the applicant in scientific papers, publications, structure and scope of the work. In the first chapter «Prerequisites for the study and consideration of urban-ecological requirements for the spatial organization of recreational settlements in Ivano-Frankivsk region» a comprehensive study of the state of scientific issues was carried out, the historical background of the development of recreational settlements was investigated, the world and Ukrainian experience of taking into account urban-ecological requirements in architectural, urban planning and spatial solutions was analyzed, the methodology for analyzing the sustainability of settlements with a recreational function in the In total, the dissertation study covered 10 settlements with a recreational profile in Ivano-Frankivsk region: Bohorodchany, Verkhovyna, Vorokhta, Delyatyn, Dolyna, Kosmach, Mykulychyn, Nadvirna, Rohatyn, and Yaremche. A clear categorical apparatus of the study has been formed, which includes the definition and conceptualization of the following terms: urban ecosystem, urban-ecological interactions, urban-ecological risk, sustainability, integral index of sustainability, spatial model of sustainability, environmental sustainability of the territory, architectural organization of settlements, spatial development, recreation, recreational profile of settlements, ecosystem approach, sustainable development. The interdisciplinary origins of the terminology are identified – from urban studies, landscape ecology, geoeology, spatial economics, architectural and urban planning theory. The author analyzes theoretical approaches to understanding the sustainability of human settlements, emphasizing that the lack of terminological unity in the Ukrainian discourse requires the formation of author's definitions based on regional specifics. The evolution of the spatial and functional structure of recreational settlements is studied. The historical role of natural and

geographical conditions, ethno-cultural landscape and cross-border relations in the formation of a unique morphotype of settlements – elongated linear settlements in the valleys of mountain rivers – is revealed: Mykulychyn, Vorokhta; nuclear-linear planning structure of foothill settlements: Yaremche, Bohorodchany, Delyatyn, Nadvirna; radial-concentric with manor buildings: Rohatyn, Dolyna; nested (cluster): Verkhovyna, Kosmach.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Жирак Р.М. Керований розвиток малих поселень рекреаційного профілю Івано-Франківщини. Сучасні проблеми архітектури та містобудування. 2019. № 55. С. 227–243. DOI: <https://doi.org/10.32347/2077-3455.2019.55.227-242>
- 2. Жирак Р.М. Теоретичні передумови дослідження урбоекологічних взаємодій у гірських поселеннях рекреаційного спрямування. Містобудування та територіальне планування. 2020. № 74. С. 134–149. DOI <https://doi.org/10.32347/2076-815x.2020.74.134-148>
- 3. Жирак Р. М. Особливості просторової структури гірських поселень рекреаційного профілю Українських Карпат: урбоекологічний аспект. Містобудування та територіальне планування. 2021. № 78. С. 224–235. DOI <https://doi.org/10.32347/2076-815x.2021.78.224-235>
- 4. Жирак Р.М. Феномен життєстійкості як складова розвитку урбоекосистем. Сучасні проблеми архітектури та містобудування. 2022. № 64. С. 179 – 194. DOI <https://doi.org/10.32347/2077-3455.2022.64.179-193>
- 5. Р. Жирак. Передумови дослідження феномену життєстійкості в просторовій організації малих міських поселень рекреаційного профілю Івано-Франківської області. *Věda a perspektivy*. 2023. № 8(27). р.р. 380–393. DOI [https://doi.org/10.52058/2695-1592-2023-8\(27\)-380-392](https://doi.org/10.52058/2695-1592-2023-8(27)-380-392)
- 6. Жирак Р.М. Екологічний підхід до просторової організації населених пунктів рекреаційного профілю Карпат. *Комунальне господарство міст*. 2024. № 6 (187). С.81–87. DOI: <https://doi.org/10.33042/2522-1809-2024-6-187-81-87>
- 7. Жирак Р.М. До питання дослідження проблематики просторової організації малих міських поселень. Концептуальні проблеми розвитку сучасної гуманітарної та прикладної науки: матеріали IV Всеукраїнського науково-практичного симпозіуму (15 травня 2020 року, м. Івано-Франківськ,). Івано-Франківськ: Редакційно-видавничий відділ Університету Короля Данила, 2020. С. 44–48.
- 8. Жирак Р.М. До питання про стан дослідження урбоекологічних взаємодій у гірських поселеннях рекреаційного спрямування. Концептуальні проблеми розвитку сучасної гуманітарної та прикладної науки: матеріали V Всеукраїнського науково-практичного симпозіуму (14 травня 2021 року, м. Івано-Франківськ). Івано-Франківськ: Редакційно-видавничий відділ Університету Короля Данила, 2021. С. 82–85.
- 9. Жирак Р.М. До питання про вплив урбоекологічних факторів на формування планувальної структури гірських поселень рекреаційного профілю в Українських Карпатах. Концептуальні проблеми розвитку сучасної гуманітарної та прикладної науки: матеріали VI Міжнародного науково-практичного симпозіуму (20 травня 2022 року, м. Івано-Франківськ). Івано-Франківськ: Редакційно-видавничий відділ Університету Короля Данила, 2022. С. 93–97.

- 10. Жирак Р.М. До питання про екологічні проблеми урбанізованих територій. Інноваційні методи в архітектурі та будівництві: матеріали круглого столу (м. Івано-Франківськ, 17 червня 2022 р.). Івано-Франківськ: Редакційно-видавничий відділ Університету Короля Данила, 2022. С. 29–34.
- 11. Жирак Р. М. Деякі аспекти типізації міських поселень Івано-Франківської області. Інновації в архітектурі, дизайні та мистецтві: збірник матеріалів II Міжнар. наук.-практ. конф., Київ (25-26 травня 2023 року). Київ: НАОМА, 2023. С. 59–61.
- 12. Р. Жирак. Урбоекологічні особливості просторового розвитку с. Космач (Косівський район, Івано-Франківська область). Церква Параскеви у селі Космач. Минуле. Теперішнє. Майбутнє: матеріали Науково-практичної конференції (13 січня 2024 року, с. Космач). Івано-Франківськ: Редакційно-видавничий відділ ЗВО «Університет Короля Данила». 2024. С. 25–30.
- 13. Жирак Р.М. Деякі аспекти урбоекологічних взаємодій в контексті просторового планування територій. Концептуальні проблеми розвитку сучасної гуманітарної та прикладної науки : матеріали VIII Міжнародного науково-практичного симпозиуму (9 травня 2024 року, м. Івано-Франківськ,). Івано-Франківськ : Редакційно-видавничий відділ ЗВО «Університет Короля Данила», 2024. С. 70–73.
- 14. Жирак Р. Особливості архітектурно-просторової організації та функціонального зонування населених пунктів рекреаційного профілю. Збереження, відтворення та раціональне використання природних ресурсів об'єктів ПЗФ: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (9 серпня 2024 року, с. Кринос – м. Галич,). Галич, 2024. С. 68-73.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези; проекти нормативних документів; програмні продукти, програмно-технологічна документація; аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість: розкрити взаємодію природних (екологічних) і архітектурно-містобудівних (урбаністичних) чинників в населених пунктах рекреаційного профілю.

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами: 0120U002183

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Огоньок Вікторія Олегівна
2. Viktoriya O. Ogonyok

Кваліфікація: к. арх., доцент, 18.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Заклад вищої освіти "Університет короля Данила"

Код за ЄДРПОУ: 24684167

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 35, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дячок Оксана Миронівна
2. Oksana M. Dyachok

Кваліфікація: д. арх., доц., 18.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Західноукраїнський національний університет

Код за ЄДРПОУ: 33680120

Місцезнаходження: вул. Львівська, буд. 11, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дьомін Микола Мефодійович
2. Mykola M. D'omin

Кваліфікація: д.арх., професор, 18.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет будівництва і архітектури

Код за ЄДРПОУ: 02070909

Місцезнаходження: проспект Повітряних сил, буд. 31, Київ, 03037, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гатальська Надія Вікторівна
2. Nadiia V. Hatalaska

Кваліфікація: д. арх., доц., 18.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова

Код за ЄДРПОУ: 02071151

Місцезнаходження: вул. Чорноглазівська, буд. 17, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Габрель Михайло Миколайович

2. Myhaylo M. Gabrel

Кваліфікація: к. т. н., доцент, 05.23.20

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Заклад вищої освіти "Університет короля Данила"

Код за ЄДРПОУ: 24684167

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 35, Івано-Франківськ, 76018, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Косьмій Михайло Михайлович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Косьмій Михайло Михайлович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Короєд Сергій Олександрович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна